

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.001.06.2020

Pan

Leszek Marian Trzeciak

Prezes Zarządu

Wodociągi Miejskie w Radomiu Sp. z o.o.

Ul. Filtrowa 4

26-600 Radom

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. – wykorzystanie dotacji z budżetu środków europejskich na realizację projektu w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62

lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wodociągi Miejskie w Radomiu Sp. z o.o. ¹ , ul. Filtrowa 4, 26-600 Radom
Kierownik jednostki kontrolowanej	Leszek Marian Trzeciak, Prezes Zarządu ² , od 1 lipca 1992 r. (akta kontroli str. 2-10)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Ilona Bożek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/12/2020 z 9 stycznia 2020 r. (akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny, pod względem legalności, gospodarności i rzetelności, wykorzystania przez Wodociągi Miejskie w Radomiu Sp. z o.o. dotacji celowej z budżetu środków europejskich na realizację projektu pn. „Modernizacja i rozbudowa gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Radom – III etap” nr POIS.02.03.00-00-0073/17 ⁴ w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 ⁵ .
Zakres kontroli	Ocenie podlegało wykorzystanie dotacji/środków z budżetu środków europejskich. Podstawą sformułowania oceny powyższego obszaru były ustalenia dokonane w wyniku analizy wykorzystania i rozliczenia środków europejskich w 2019 r. na realizację Projektu. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego.</i>

III. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie w 2019 r. przez Wodociągi Miejskie w Radomiu środków otrzymanych w ramach POIiŚ 2014-2020 na realizację Projektu, w zakresie objętym kontrolą NIK. Spółka realizowała Projekt, zgodnie z umową o dofinansowanie nr POIS.02.03.00-00-0073/17-00 z 17 listopada 2017 r. ⁷ zawartą z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie ⁸ . Otrzymane w 2019 r. środki dofinansowania zostały poniesione na wydatki kwalifikowalne związane z realizacją zadań przewidzianych w umowie o dofinansowanie. Realizacja zaplanowanych zadań, w tym stopień osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu bezpośredniego, była na bieżąco monitorowana przez Spółkę. W wyniku realizacji Projektu, do dnia 31 stycznia 2020 r. przebudowano 8,89 km kanalizacji sanitarnej i 9,03 km kanalizacji wodociągowej (w tym w 2019 r. odpowiednio 6,18 km i 3,09 km) oraz wybudowano 15,76 km kanalizacji sanitarnej i 11,09 km kanalizacji wodociągowej (w tym w 2019 r. odpowiednio 4,66 km
----------------------------	---

¹ Dalej także: Wodociągi Miejskie w Radomiu, Spółka lub Beneficjent.

² Dalej: Prezes.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

⁴ Dalej: Projekt.

⁵ Dalej: POIiŚ 2014-2020 lub POIiŚ.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: umowa o dofinansowanie.

⁸ Dalej: NFOŚiGW lub Instytucja Wdrażająca.

i 1,79 km). Na dzień zakończenia kontroli NIK, stan zaawansowania realizowanych zadań⁹ oraz bieżący monitoring Projektu prowadzony w porozumieniu z Instytucją Wdrażającą nie wskazują na wystąpienie zagrożenia planowej realizacji Projektu do 31 grudnia 2022 r.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności

OBSZAR Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji do projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Opis stanu faktycznego

Wodociągi Miejskie w Radomiu, na podstawie umowy o dofinansowanie, realizowały Projekt (planowany okres realizacji od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2022 r.), którego całkowity koszt określono w wysokości 363 248,4 tys. zł, w tym dofinansowanie 188 260,8 tys. zł, stanowiące 85% maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowalnych (221 483,3 tys. zł)¹⁰.

(akta kontroli str. 27-170)

W okresie realizacji Projektu, Beneficjent poniósł wydatki w łącznej kwocie 85 221,4 tys. zł, z czego 62 415,8 tys. zł stanowiły wydatki kwalifikowalne, w tym 52 198,9 tys. zł zostało sfinansowane ze środków europejskich, co stanowiło 84,3% otrzymanego dofinansowania (61 903,1 tys. zł).

(akta kontroli str. 198)

Do 31 stycznia 2020 r. Beneficjent udzielił 47 zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego na łączną kwotę 142 183,9 tys. zł netto, w tym w 2019 r. udzielił pięciu zamówień na łączną kwotę 11 908,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 444-446)

Prezes Zarządu wyjaśnił m.in., że po dwóch latach prowadzenia prac (od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie), stan zaawansowania finansowego Projektu wynosi 52%¹¹ ogólnej wartości zaplanowanych robót budowlano-montażowych. Pozostały czas 3 lat dla reszty inwestycji, w kontekście już zrealizowanych i pozostających w trakcie realizacji robót daje podstawy do uznania, że terminowość realizacji Projektu nie jest zagrożona¹².

(akta kontroli str. 384, 387,388)

W 2019 r. Spółka wydatkowała 44 928,1 tys. zł, w tym 35 224,3 tys. zł stanowiły wydatki kwalifikowalne, z czego 29 394,1 tys. zł (83,4%) zostało sfinansowane ze środków europejskich¹³.

W 2019 r. Spółka otrzymała dofinansowanie w łącznej kwocie 34 103,0 tys. zł, z czego 30 000,0 tys. zł w formie zaliczki (w dwóch transzach po 15 000,0 tys. zł) i 4 103,0 tys. zł - w formie refundacji. Otrzymane środki były zgodne z kwotami określonymi we wnioskach o płatność¹⁴ i zostały przekazane na rachunki bankowe

⁹ Wskaźniki realizacji zadań Spółka osiągnęła na poziomie: przebudowa kanalizacji sanitarnej i wodociągowej – odpowiednio: 17,2% i 46,0%, wybudowanie kanalizacji sanitarnej i wodociągowej - 52,3% i 39,6%.

¹⁰ Umowa o dofinansowanie zmieniona: Aneks nr 1 z 21 lutego 2019 r. zmniejszono wartość całkowitą projektu z 372 410,6 tys. zł do 363 256,7 tys. zł oraz kwotę dofinansowania z 192 324,8 tys. zł do 188 266,6 tys. zł (zmiany kwot wynikały m.in. z aktualizacji zakresu i harmonogramu projektu – wyłączono z realizacji 9 zadań – robót budowlanych i dodano 10 nowych zadań, m.in. w wyniku podzielenia kontraktów na etapy, zaktualizowano wartość poszczególnych zadań); Aneks nr 2 z 16 września 2019 r. zmniejszono wartość całkowitą projektu o 8,3 tys. zł i kwotę dofinansowania o 5,8 tys. zł w wyniku zaktualizowania m.in. wartości poszczególnych zadań w oparciu o zawarte umowy z wykonawcami.

¹¹ Wartość zakończonych i będących w trakcie realizacji umów z wykonawcami (ok. 134 000, tys. zł netto) stanowi 52% wartości wszystkich umów na roboty budowlano-montażowe planowane w ramach Projektu.

¹² Kolejne 36 000,0 tys. zł (tj. 14%) dotyczy zamówień zaplanowanych do udzielenia w I kwartale 2020 r. (w wyniku rozstrzygniętego postępowania oraz wszczętych w 2019 r. postępowań o udzielenie zamówienia, w których termin składania ofert upływał w lutym 2020 r.). Szacowana wartość kolejnych kontraktów planowanych do ogłoszenia wynosi ok. 87 000,0 tys. zł, tj. 34% wartości wszystkich zaplanowanych umów na roboty budowlane.

¹³ Wydatki te zostały sfinansowane ze środków otrzymanych w 2018 r. (9 676,7 tys. zł) i w 2019 r. (19 717,4 tys. zł).

¹⁴ Zgodnie z § 8 umowy o dofinansowanie, podstawę otrzymanego dofinansowania stanowiły, złożone za pośrednictwem aplikacji głównej centralnego systemu teleinformatycznego SL2014, wnioski o płatność, które zostały zatwierdzone przez Jednostkę Wdrażającą.

Beneficjenta wskazane w umowie o dofinansowanie. Otrzymane w formie zaliczki środki były przekazywane zgodnie z harmonogramem płatności stanowiącym załącznik nr 4 do umowy o dofinansowanie¹⁵. Otrzymane środki w formie refundacji były o 560,5 tys. zł wyższe niż zaplanowane w harmonogramie płatności¹⁶.

(akta kontroli str. 198-220)

Prezes Zarządu wyjaśnił m.in., że różnica pomiędzy środkami zaplanowanymi a otrzymanymi w formie refundacji wynikała z zawarcia z wykonawcami aneksów do umów dotyczących robót dodatkowych lub zamiennych, których nie można było przewidzieć na etapie zawierania umów. Aneksy zostały zaakceptowane przez NFOŚiGW, który w ramach dostępnych środków finansowych, na podstawie wniosków Beneficjenta, wypłacił środki w kwotach wyższych od planowanych.

(akta kontroli str. 200)

Z otrzymanej zaliczki w wysokości 30 000,0 tys. zł¹⁷, do 31 stycznia 2020 r. wydatkowano 20 295,8 tys. zł (tj. 67,7%), w tym w 2019 r. - 18 158,3 tys. zł.

Zaliczka przekazana pierwszą transzą (15 000,0 tys. zł) została terminowo i w całości rozliczona we wnioskach o płatność złożonych w 2019 r.¹⁸ Zaliczka z kolejnej transzy została wykazana do rozliczenia (na kwotę 5 295,8 tys. zł, w tym 3 158,3 tys. zł wydatkowane w 2019 r.) we wniosku o płatność nr 15 złożonym w dniu 14 lutego 2020 r. Zgodnie z § 8 umowy o dofinansowanie, 180-dniowy termin na rozliczenie transzy zaliczki upływa w dniu 2 maja 2020 r. Do dnia zakończenia kontroli wniosków nie został zatwierdzony przez Instytucję Wdrażającą.

Otrzymane w 2019 r. dofinansowanie w formie refundacji w wysokości 4 103,0 tys. zł dotyczyło wydatków poniesionych przez Beneficjenta ze środków własnych i zostało rozliczone we wnioskach o płatność¹⁹.

(akta kontroli str. 199, 201-203, 395-443)

Badanie szczegółowe wydatków kwalifikowalnych na łączną kwotę 18 712,8 tys. zł (tj. 53,1% wydatków kwalifikowalnych poniesionych w 2019 r.), w tym 15 905,9 tys. zł kwota dofinansowania²⁰ (tj. 46,6% dofinansowania otrzymanego w 2019 r.), wykazało m.in., że wydatki zostały poniesione w okresie kwalifikowalności²¹ i zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie o dofinansowanie. Wydatki zostały udokumentowane fakturami wystawionymi na podstawie umów zawartych zgodnie z dyspozycją §12 umowy o dofinansowanie²², tj. w trybie przetargu nieograniczonego. Dokumenty księgowo zostały zatwierdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym przez osoby uprawnione i zawierały informację o dofinansowaniu w ramach Projektu. Podstawą zatwierdzenia merytorycznego faktur były, zgodnie z umowami zawartymi z wykonawcami, przejściowe świadectwa płatności, w których potwierdzano wykonanie robót według specyfikacji technicznych określonych w umowach, ze wskazaniem długości (w mb) wybudowanych lub przebudowanych sieci.

(akta kontroli str. 223-225)

¹⁵ Harmonogram był sześciokrotnie uaktualniany w porozumieniu z Instytucją Wdrażającą, w tym w dwukrotnie w 2019 r. (ostatnia aktualizacja przy Aneksie nr 2).

¹⁶ W harmonogramie zaplanowano kwotę refundacji w wysokości 3 542,5 tys. zł.

¹⁷ Transze w dniach: 3 czerwca i 4 listopada 2019 r.

¹⁸ Wnioski o płatność nr 12, 13 i 14.

¹⁹ Wnioski o płatność nr 6, 7 złożone w 2018 r. i zatwierdzone przez NFOŚiGW w dniu 24 stycznia 2019 r. Wnioski o płatność nr 9, 10, 12, 13 i 14 złożone przez Beneficjenta i zatwierdzone przez Instytucję Wdrażającą w 2019 r. Kwota 2 543,9 tys. zł dotyczyła wydatków poniesionych w 2018 r., kwota 1 559,1 tys. zł – wydatków poniesionych w 2019 r.

²⁰ Do badania wytypowano w sposób celowy wydatki wykazane do rozliczenia we wnioskach o płatność nr 12, 13 i 14.

²¹ Zgodnie z § 7 umowy o dofinansowanie, okres kwalifikowania wydatków rozpoczyna się w dniu 1 stycznia 2016 r. i kończy się w dniu 31 grudnia 2022 r.

²² Paragraf 12 umowy o dofinansowanie zobowiązuje Beneficjenta m.in. do zawierania umów, z tytułu których będzie ponosił wydatki kwalifikowalne, z uwzględnieniem procedur przewidzianych w ustawie Prawo zamówień publicznych, a w przypadkach w których nie stosuje się ustawy Pzp, do kierowania się zasadą konkurencyjności.

Zgodnie z harmonogramem rzeczowym realizacji Projektu²³, zaplanowano wykonanie 72 zadań, w tym 65 obejmujących roboty budowlane, jedno obejmujące zakup środków trwałych i wartości niematerialnych²⁴. Do 22 listopada 2019 r.²⁵ zakończono realizację 29 robót budowlanych, w trakcie realizacji pozostawało 18 zadań o takim charakterze, a pozostałych 18 nie zostało rozpoczętych.

Na 2019 r. zaplanowano realizację 28 zadań dotyczących robót budowlanych²⁶, spośród których dwa zadania zostały zakończone terminowo, 18 pozostawało w trakcie realizacji zgodnie z harmonogramem, natomiast osiem zadań, których termin rozpoczęcia przypadał na IV kwartał 2019 r., nie zostało rozpoczętych²⁷. Ponadto przewidziane do realizacji w IV kwartale 2019 r. zadanie obejmujące zakup środków trwałych i wartości niematerialnych nie zostało rozpoczęte²⁸.

(akta kontroli str. 226, 274, 275)

Postęp robót budowlanych w ramach poszczególnych zadań był na bieżąco monitorowany przez inżyniera projektu, który przedstawiał Beneficjentowi raporty miesięczne ze stanu realizacji Projektu.

(akta kontroli: str. 289-339.)

Analiza dokumentacji 18 zadań, pozostających w trakcie realizacji wg stanu na dzień 22 listopada 2019 r. (ostatni dzień okresu sprawozdawczego wniosku o płatność nr 14) wykazała, że wg stanu na dzień 31 stycznia 2020 r.:

- w siedmiu zadaniach roboty budowlane zostały zakończone terminowo (podpisano końcowe protokoły odbioru robót) i trwała procedura poprzedzająca zawiadomienie inspekcji budowlanej o zakończeniu inwestycji,
- w sześciu przypadkach stan zaawansowania robót wynosił od 20 do 70%²⁹,
- w czterech przypadkach wykonawcy podjęli czynności mające na celu rozpoczęcie robót³⁰,

²³ Harmonogram realizacji Projektu stanowiący załącznik nr 3 umowy o dofinansowanie był aktualizowany sześciokrotnie. Każdorazowo aktualizowano daty wszczęcia i zakończenia realizacji poszczególnych zadań.

²⁴ Pozostałe zadania to: nadzór nad realizacją robót budowlanych; koszty wykupu gruntów i rekompensat; działania informacyjne; opracowanie studium wykonalności i materiałów do wniosku o dofinansowanie; zarządzanie projektem – wydatki osobowe oraz rezerwa na nieprzewidziane wydatki.

²⁵ Jest to ostatni dzień okresu rozliczeniowego ostatniego wniosku o płatność zatwierdzonego przez NFOŚiGW – nr 14.

²⁶ Były to zadania, których przewidywany termin realizacji przypadał m.in. na 2019 r., tj. był to rok zakończenia, trwania albo rozpoczęcia robót.

²⁷ Zadanie 4 „Modernizacja sieci wodociągowej wraz z rozdziałem kanalizacji sanitarnej i kanalizacji deszczowej w ul. 25-go Czerwca i ul. Sienkiewicza” (okres realizacji 1.10.2019 – 31.12.2021); zadanie 7 „Modernizacja kolektora ogólnospławnego „ULENOWSKIEGO” (1.10.2019 – 30.09.2022); zadanie 9 „Modernizacja sieci z rozdziałem kanalizacji sanitarnej i kanalizacji deszczowej w ul. Zbrowskiego wraz z modernizacją kanalizacji deszczowej w ul. Szklanej i Kolberga” (4.11.2019 – do 31.12.2021); zadanie 15 „Budowa i modernizacja sieci wodociągowej kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ul. Przelotnej, Górnej i Średniej” (4.11.2019 – 30.09.2021); zadanie 26 „Budowa i modernizacja sieci z rozdziałem kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ul. Zbrowskiego, Żółkiewskiego, Gołębiowskiej oraz w rejonie ul. Instalatorów” (1.10.2019 – 30.09.2022); zadanie 31 „Modernizacja sieci z rozdziałem kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ul. Chłodnej i Polnej” (1.10.2019 – 31.12.2021); zadanie 34 „Budowa i modernizacja sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w dzielnicy Wacyn, Zamłynie, Kierzków i Żakowice” (1.10.2019 – 31.03.2021); zadanie 62 „Modernizacja obiektów i instalacji technologicznych na Ujęciach Wody wraz z wykonaniem instalacji fotowoltaicznej na wybranych obiektach Wodociągów Miejskich w Radomiu Sp. z o.o.” (2.11.2019 r. - 31.12.2020 r.).

²⁸ Zadanie 64 pn. „Wykonanie i wdrożenie inteligentnego systemu zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi dla miasta Radomia” zaplanowane do realizacji w okresie 1 października 2019 r. – 30 kwietnia 2022 r.

²⁹ Dotyczy to zadań: nr 19 „Modernizacja sieci z rozdziałem kanalizacji sanitarnej i deszczowej w dzielnicy Idalin i Prędocinek oraz budowa sieci wod-kan w ul. Otwartej, Ciborowskiej i Geodeków”, nr 23 „Modernizacja sieci wod-kan z rozdziałem kanalizacji sanitarnej i deszczowej w dzielnicy Młodzianów”, nr 35 „Budowa i modernizacja sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej w dzielnicy Stare Miasto i Zamłynie”, nr 37 „Budowa i modernizacja sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej w dzielnicy Kozia Góra, Halinów, Woźniki, Kierzków i Żakowice”, nr 63 pn. „Modernizacja wybranych stacji uzdatniania wody i hydroforni na terenie miasta Radomia” i nr 73 „Budowa nowej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w wybranych rejonach Radomia – kontrakt 40 etap II)”.
³⁰ Roboty budowlane nie zostały rozpoczęte. Dotyczy to zadań: nr 29 „Budowa i modernizacja sieci wod-kan w rejonie ulic Królowej Jadwigi, Kędzierskiego, Warszawskiej, Klwateckiej, Błędowskiej i Sznajdra – kontrakt 29 etap I”, nr 39 „Budowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej dzielnicy Kończycze, Woźniki, Borki, Jeżowa Wola i Krychnowice”, nr 42 „Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w rejonie ulic Listopadowej, Radiowej, Przytyckiej i Uniwersyteckiej – etap II” i nr 65 „Optymalizacja gospodarki osadowej wraz z modernizacją automatyki, sterowania pracą i zakupem niezbędnego wyposażenia na terenie oczyszczalni ścieków”.

- w jednym przypadku³¹, wszczęte w dniu 7 października 2019 r. postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego zostało unieważnione w dniu 9 grudnia 2019 r. na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³². Do dnia zakończenia kontroli NIK nie zostało wszczęte postępowanie o udzielenie zamówienia.

Prezes Zarządu wyjaśnił m.in., że termin rozpoczęcia zadania został przesunięty na czerwiec 2020 r. z uwagi na konieczność przeanalizowania odmiennej od zaprojektowanej technologii wykonania robót³³, która wynikała w trakcie unieważnionego postępowania. Zaktualizowana data została przekazana do akceptacji NFOSiGW w dniu 4 lutego 2020 r.

(akta kontroli: str. 274-339, 382)

Analiza dokumentacji dziewięciu zadań zaplanowanych do wykonania w 2019 r. i zakończonych³⁴ wg stanu na dzień 31 stycznia 2020 r. wykazała, że w wyniku ich realizacji wybudowano lub zmodernizowano łącznie 3763,50 mb obiektów liniowych (sieci sanitarnej, wodociągowej i deszczowej), co stanowiło 81,2% długości sieci zaplanowanych w umowie o dofinansowanie, do wykonania w ramach tych dziewięciu zadań³⁵.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że różnice pomiędzy zaplanowaną do modernizacji lub budowy długością sieci a długością faktycznie wykonaną wynikają m.in. z dokonania wyłączeń z realizacji odcinków sieci, głównie z braku możliwości wykonania infrastruktury wg dokumentacji projektowej (np. z uwagi na ukształtowanie terenu, kolizję z drzewami, wycofanie się właścicieli terenów, przez które miała przebiegać sieć, z podpisanych na etapie prac projektowych zgód na wejście na teren). Zawarte z wykonawcami aneksy (zmiany) do umów były przekazywane na bieżąco do Instytucji Wdrażającej. Wskazał, że Spółka jest w trakcie realizacji robót w ramach innych zadań przewidzianych w Projekcie i nie wyklucza dalszych zmian długości sieci objętych pracami. Na koniec 2020 r. Spółka planuje weryfikację wykonanych ilości z zaplanowanymi i dokonanie zmian w uzgodnieniu z NFOSiGW.

(akta kontroli: str. 340-341)

Ogłędziny przebiegu robót budowlanych prowadzonych w ramach sześciu zadań (w 11 lokalizacjach), pozostających w trakcie realizacji na dzień 31 stycznia 2020 r., potwierdziły stan realizacji tych robót wykazany przez Inżyniera Projektu w raporcie miesięcznym z 5 lutego 2020 r.³⁶

(akta kontroli: str. 289-339, 342-351)

W odniesieniu do zaplanowanych do rozpoczęcia w 2019 r. ośmiu zadań obejmujących roboty budowlane i jednego – zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych, które wg stanu na dzień 22 listopada 2019 r. pozostawały nierozpoczęte, ustalono, że na dzień zakończenia kontroli NIK:

- w ramach czterech zadań³⁷, zostały wszczęte postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, z których trzy zostały rozstrzygnięte (Beneficjent oczekiwał na wyniki kontroli uprzedniej Urzędu Zamówień Publicznych³⁸, od których uzależniał zawarcie umów

³¹ Zadanie nr 21 „Modernizacja kanalizacji sanitarnej i budowa sieci w dzielnicy Prędocinek” (okres realizacji, wg ostatniego zaktualizowanego harmonogramu przy aneksie nr 2 umowy o dofinansowanie, 03.12.2019-30.09.2021).

³² Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., dalej Pzp.

³³ Możliwość zmiany technologii wykonania robót z krakingu na wykop otwarty była zgłaszana przez Wykonawców.

³⁴ Zadania nr 1, 2, 8, 10, 12, 17, 22, 24 i 30.

³⁵ Wg załącznika do umowy o dofinansowanie nr 7 – opis projektu, zaplanowano do wybudowania/zmodernizowania w ramach tych dziewięciu zadań łącznie 46 388,73 mb sieci.

³⁶ Roboty prowadzone w zakresie: modernizacji sieci sanitarnej (sześć lokalizacji), budowy kanalizacji sanitarnej (trzy lokalizacje) oraz modernizacji stacji uzdatniania wody (dwie lokalizacje).

³⁷ Zadania 4, 15, 26 i 62.

³⁸ Dalej UZP.

z wykonawcami), a w jednym przypadku zaplanowany termin otwarcia ofert został przesunięty na 19 marca 2020 r.³⁹,

- w przypadku pozostałych pięciu zadań (w tym czterech robót budowlanych⁴⁰ i jednego zadania obejmującego zakup środków trwałych i wartości niematerialnych) nie rozpoczęto ich realizacji. Spółka podejmowała działania zmierzające do rozpoczęcia zaplanowanych prac, w szczególności występowała do zarządcy dróg z pytaniami w zakresie możliwości prowadzenia robót. Zaplanowane terminy rozpoczęcia ww. zadań zostały przesunięte z IV kwartału 2019 r. na 2020 r. Przesunięcia terminów wynosiły od czterech do 12 miesięcy.

(akta kontroli str. 352-381)

Prezes Zarządu wyjaśnił m.in., że terminy wszczęcia postępowań dotyczących nierozpoczętych zadań zostały przesunięte z uwagi na konieczność skoordynowania robót prowadzonych w mieście. W jego ocenie nie ma zagrożenia terminowej realizacji tych zadań, gdyż zaktualizowane daty ich wykonania nie wykraczają poza końcową datę realizacji Projektu, tj. 31.12.2022 r.

(akta kontroli str. 353, 377-380, 382)

Zaktualizowane terminy rozpoczęcia zadań zaplanowanych do realizacji w 2019 r. zostały przedstawione do zaakceptowania przez Instytucję Wdrażającą w trakcie kontroli NIK, tj. w dniu 4 lutego 2020 r.⁴¹ Do dnia zakończenia kontroli harmonogram nie został zaakceptowany przez NFOŚiGW.

Prezes Zarządu podał, że powodem braku akceptacji zaktualizowanych harmonogramów była konieczność podpisania kolejnego aneksu do umowy o dofinansowanie, z uwagi na podział na etapy kilku zadań planowanych do realizacji w ramach Projektu⁴². Obecnie, w uzgodnieniu z NFOŚiGW, Spółka pracuje nad aktualizacją załączników do umowy o dofinansowanie. Realizacja zadań jest monitorowana na bieżąco, z uwzględnieniem sytuacji rynkowej i kosztów wynikających z rozstrzygniętych postępowań przetargowych i nie wyklucza dalszych zmian i aktualizacji. Ewentualne, wiążące decyzje będą mogły zostać podjęte po podsumowaniu realizacji budżetu całego Projektu, w porozumieniu z Instytucją Wdrażającą.

(akta kontroli: str. 171, 174-197, 382)

Spółka, w porozumieniu z NFOŚiGW, zaplanowała w połowie 2020 r. spotkanie mające na celu dokonanie analizy stwierdzonych i przewidywanych przekroczeń wynikających z prowadzonych przetargów mających wpływ na koncepcję dalszej realizacji i budżetu Projektu.

(akta kontroli: str. 447, 448)

W umowie o dofinansowanie⁴³ (w załączniku nr 12) zostały określone wskaźniki realizacji celów Projektu wraz z ich planowanymi wartościami docelowymi. Do końca 2022 r. założono osiągnięcie następujących wskaźników:

- długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej – 30,14 km,
- długość zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej – 51,79 km,
- długość wybudowanej kanalizacji wodociągowej – 28 km,
- długość zmodernizowanej kanalizacji wodociągowej – 19,62 km,
- liczba oczyszczalni ścieków komunalnych wspartych w zakresie przeróbki/zagospodarowania osadów ściekowych – 1 szt.,

³⁹ Powodem wydłużenia terminu były dokonana przez Zamawiającego modyfikacja treści SIWZ i ogłoszeń o zamówieniu oraz wnioski Wykonawców, którzy m.in. po wizji lokalnej w terenie zwrócili się do Zamawiającego o udzielenie odpowiedzi na pytania jak również poprosili o wydłużenie terminu składania ofert.

⁴⁰ Zadania 7, 9, 31, 34.

⁴¹ Pismo znak JRP/SF/ST/55/2020/Z z dnia 4 lutego 2020 r.

⁴² Dotyczy to m.in. zadań nr 23, 37 i 39.

⁴³ Po Aneksie nr 1 z 21 lutego 2019 r.

- liczba wdrożonych inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi – 1 szt.,
- liczba wspartych stacji uzdatniania wody – 7 szt.,
- liczba wyremontowanych oczyszczalni ścieków – 1 szt.

Wskaźniki rezultatu bezpośredniego założone do osiągnięcia w ciągu roku od zakończenia Projektu (tj. do końca 2023 r.) obejmowały:

- ilość uzdatnionej wody po zakończeniu projektu – 8 777 m³/rok,
- liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków – 2 037 RLM⁴⁴,
- liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę – 786 RLM,
- liczba nowych użytkowników sieci kanalizacyjnej, którzy przyłączyli się do sieci w wyniku realizacji projektu – 2037 RLM.

(akta kontroli str. 140,141, 392-394)

Do 22 listopada 2019 r. (zgodnie z wnioskiem o płatność nr 14) osiągnięto wartości wskaźników produktu na następującym poziomie:

- długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej – 15,46 km, co stanowiło 51,3% wartości docelowej,
- długość zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej – 8,41 km, tj. 16,2% wartości docelowej,
- długość wybudowanej kanalizacji wodociągowej – 11,07 km, tj. 39,5% wartości docelowej,
- długość zmodernizowanej kanalizacji wodociągowej – 8,90 km, tj. 45,4% wartości docelowej.

Pozostałe wskaźniki produktu nie zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 227, 234, 235, 384-390, 392-394)

Prezes Zarządu wyjaśnił m.in., że Spółka podjęła działania zmierzające do osiągnięcia wartości docelowych⁴⁵ i w jego ocenie nie występuje zagrożenie terminowego zakończenia zadań do końca 2022 r.

(akta kontroli str. 384-387)

Zgodnie z wnioskiem o płatność nr 15 obejmującym okres sprawozdawczy od 23 listopada 2019 r. do 31 stycznia 2020 r. (złożony 14 lutego 2020 r.), wartość ww. wskaźników produktu wzrosła i wyniosła odpowiednio: 15,76 km (tj. 52,3% wartości docelowej), 8,89 km (17,2%), 11,09 km (39,6%) i 9,03 km (46,0%).

W 2019 r. przebudowano 6,18 km kanalizacji sanitarnej i 3,09 km kanalizacji wodociągowej oraz wybudowano 4,66 km kanalizacji sanitarnej i 1,79 km kanalizacji wodociągowej.

(akta kontroli str. 384, 391, 395, 396, 403, 404)

Zgodnie z § 9 umowy o dofinansowanie, Beneficjent na bieżąco prowadził monitoring postępu rzeczowego Projektu, przedstawiając we wnioskach o płatność informacje dotyczące stanu realizacji każdego zadania wchodzącego w zakres rzeczowy Projektu. Wskazywany był zakres działań planowanych do realizacji

⁴⁴ Równoważna liczba mieszkańców - liczba wyrażająca wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych z obiektów przemysłowych i usługowych w stosunku do jednostkowego ładunku zanieczyszczeń w ściekach z gospodarstw domowych, odprowadzanych od jednego mieszkańca w ciągu doby.

⁴⁵ W szczególności zawarto umowy z wykonawcami: nr 127-DZ/76/2019-DF z 3 stycznia 2020 r. w zakresie realizacji zadania 65 pn. „Optymalizacja gospodarki osadowej wraz z modernizacją automatyki, sterowania pracą i zakupem niezbędnego wyposażenia na terenie oczyszczalni ścieków” którego okres realizacji określony w harmonogramie Projektu kończy się w dniu 31 marca 2022 r., umowa nr 115-DZ/40/2018-DF z 25 października 2018 r. w zakresie realizacji zadania 63 pn. „Modernizacja wybranych stacji uzdatniania wody i hydroforni na terenie miasta Radomia” (okres realizacji wg harmonogramu kończy się w dniu 31 marca 2021 r.)

do czasu złożenia następnego wniosku o płatność⁴⁶. We wnioskach Beneficjent nie zgłaszał żadnych problemów związanych z realizacją Projektu.

(akta kontroli str. 221-222)

W okresie realizacji Projektu, NFOŚiGW przeprowadził 16 kontroli ex-post (w tym dziesięć w 2019 r. i dwie w 2020 r.), których przedmiotem były zmiany wprowadzane do umów zawartych z wykonawcami robót budowlanych. W szczególności kontrolowano prawidłowość dokonanych zmian umów w zakresie Prawa zamówień publicznych (poprawność zastosowania przesłanek do zawarcia aneksów) oraz w zakresie kwalifikowalności wydatków na roboty zamienne/dodatkowe, o których mowa w § 12a umowy o dofinansowanie. We wszystkich tych przypadkach NFOŚiGW nie miał zastrzeżeń i uwag.

(akta kontroli str. 449-457)

W okresie realizacji Projektu, UZP przeprowadził łącznie 12 kontroli uprzednich, w tym cztery w 2019 r., którymi objęto cztery postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzone w 2018 r. (jedno) i w 2019 r. (trzy). W wyniku tych kontroli, UZP w jednym przypadku nie stwierdził naruszeń przepisów, a w trzech stwierdził naruszenia niemające wpływu na wynik postępowania⁴⁷.

Wyniki tych kontroli były przedmiotem analiz przeprowadzanych przez Instytucję Wdrażającą, która stwierdziła w dwóch przypadkach, że naruszenia mają charakter nieistotny dla realizacji Projektu. W jednym przypadku, dotyczącym kontraktu zawartego w dniu 3 stycznia 2020 r., w ramach zadania 65, NFOŚiGW stwierdził, że naruszenie polegające na modyfikacji treści SIWZ przed upływem terminu składania ofert, bez wymaganej zmiany ogłoszenia o zamówieniu, stanowi nieprawidłowość rodzącą skutki finansowe w postaci przypisania wskaźnika pomniejszającego wartość kwalifikowalną kontraktu o 10%⁴⁸. Jednocześnie poinformował, że uznanie części wydatków za niekwalifikowalne nie stanowi korekty finansowej w rozumieniu art. 143 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.⁴⁹, a wydatki te mogą zostać zastąpione przez inne wydatki kwalifikowalne, stosownie do zasad obowiązujących w POIiŚ 2014-2020.

Prezes Zarządu wyjaśnił m.in., że nieprawidłowość nie ma wpływu na realizację Projektu w 2019 r., z uwagi na to, że umowa z wykonawcą została zawarta w 2020 r. i do chwili obecnej Spółka nie poniosła żadnych wydatków z tym związanych. Spółka planuje skorzystać z przysługującego jej prawa zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń do treści analizy⁵⁰.

(akta kontroli str. 449-451, 458-474)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁴⁶ W szczególności: ogłoszenie przetargów na kolejne roboty, działania zmierzające do rozpoczęcia realizacji kontraktów – zamówień udzielonych.

⁴⁷ W przypadku dwóch postępowań stwierdzono naruszenie art. 11 ust. 7 Pzp (niezamieszczenie w ogłoszeniu o zamówieniu informacji dotyczących terminu związania ofertą) i art. 46 Pzp (niezwrocenie niezwłocznie, po dokonaniu wyboru najkorzystniejszej oferty, wadium wykonawcy którego oferta nie została wybrana). W przypadku jednego postępowania stwierdzono naruszenia ww. art. 11 ust. 7 Pzp oraz art. 38 ust. 4a pkt 2 Pzp (zaniechanie dokonania zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu w związku ze zmianą treści SIWS) i art. 32 ust. 1 i art. 35 ust. 3 Pzp (zastosowanie niewłaściwego kursu złotego do euro przy szacowaniu wartości zamówienia).

⁴⁸ Tj. 2 822,9 tys. zł stanowiące 10% wartości kwalifikowalnej kontraktu 28 228,5 tys. zł.

⁴⁹ Rozporządzenie ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMiR) oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące EFRR, EFS, FS i EFMiR oraz uchylające Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (DZ.U.U.E.L.2013.347.320 ze zm.).

⁵⁰ Beneficjentowi przysługuje prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń do analizy w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania. Termin ten upłynął w dniu 19 marca 2020 r.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, 27 marca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Ilona Bożek
Główny specjalista kontroli państwowej

.....

.....